

Slovo k povzbuzení na neděli 29. listopadu 2020, na 1. neděli adventní
Biblická čtení: Iz 63,16b-17.19b; 64,2b-7; Ž 80; 1Kor 1,3-9; Mk 13,33-37

Milé sestry, milí bratři,

často se říká, že advent je jednou z nejkrásnějších a zároveň i duchovně nejsilnějších liturgických dob, a určitě tomu tak také je. Čím především advent je, respektive čím by měl být, je obsaženo už v jeho samotném jménu: Měl by být „příchodem“, protože právě to latinské *adventus* znamená.

Advent je dobou přípravy na příchod Páně. Zaprvé je přípravou na oslavu jeho příchodu, který už nastal, na oslavu Kristova narození o vánocích. Zadruhé je přípravou na příchod Páně, který teprve nastane, na Kristův příchod ve chvíli naší smrti a především na jeho slavný příchod na konci světa. Přičemž tento druhý rozměr, příprava na budoucí Kristův příchod, nás provází především na začátku adventu, zatímco přípravy na vánoce se týká spíše jeho druhá část. Adventem tak liturgický rok začíná a v jistém smyslu se završuje i ten, který právě skončil.

Zvlášť v těchto prvních adventních dnech bychom se tedy měli duchovně soustředit na přípravu na konec života a konec světa. S vědomím, že oboje, hlavně smrt může kdykoli přijít. Jak advent půjde dál, mají se naše mysl i srdce stále více začít soustředit na zaslíbení narození Mesiáše, na toužebné čekání generací žijících před Kristem, aby pak vše vyústilo do předvánočního týdne, v němž se zpřítomní události narození Páně v Betlémě už bezprostředně předcházející.

Dnes, na první neděli adventní, v evangelium zaznívá výzva k bdělosti z úst samotného Pána Ježíše. Na druhou a třetí neděli adventní bude před našimi zraky stát svatý Jan Křtitel burcující k obrácení, připravující cesty Páně a tak ukazující na Krista. Na čtvrtou neděli adventní to budou události kolem zvěstování Panně Marii. V první části adventu jsou tak našimi duchovními průvodci zejména svatý Jan Křtitel a prorok Izaiáš, v předvánočním týdnu pak spolu s Izaiášem to bude hlavně Panna Maria.

Přičemž je jasné, že jednotlivé rozměry adventu se navzájem prolínají a průvodci jím se navzájem potkávají a doplňují.

V adventním čase jde o naši přípravu na Kristovy příchody. Něco takového je možné jen s jeho Boží pomocí, a proto podstatou přípravy nemůže být nic jiného než nějaký příchod Pána Ježíše, jeho nový příchod do našeho srdce a našeho života.

Protože tento jediný Kristův příchod závisí také na nás (Pán chce k nám, věříme, přijít vždy), je dobré se rok co rok na začátku adventu ptát, co můžeme ze své strany udělat, aby se Kristův příchod stal něčím živým, aby vůbec nějak nastal, abychom ho vnímali (když adventní doba je pro to dobrou zvlášť příhodnou, vpravdě časem spásy)?

To je důležitá otázka. Dokonce životně důležitá, neboť na míře skutečnosti a živosti Kristova příchodu do našeho života bude záviset nejen míra duchovního užitku z oslavy jeho narození o vánocích (a už i ze samotného adventu), ale na míře Kristova přebývání v nás a v našem životě záleží i naše připravenost na to, kdyby už nastal konec světa a Kristus přišel ve slávě, a na konec vlastního života, na smrt. Té se přeci téměř s jistotou (doslova) dožijeme.

Dnes tedy nejde snad ani tak o rozjímání, co Kristova přítomnost v nás a v našem životě znamená, o tom je ostatně celé následování Krista, celé naše křesťanství, ale o to si položit otázku, co pro nový příchod Pána Ježíše nyní v adventu můžeme udělat.

Jistě jsme slyšeli už mnoho různých rad, co by to mělo být. Možná již tolik rad, kolik adventů jsme už prožili. A tak hlavní prostředky otevření se Pánu známe: biblická čtení, adventní přijímání svátostí, symbolika světla na adventním věci, roráty, symbolika světla a tmy, ztišení, střídmost, modlitba, duchovní soustředěnost, radostné čekání.

To vše jsou bezpochyby užitečné a platné duchovní prostředky, i když letos – kvůli bezprecedentní situaci pandemie – řadu z těchto věcí možná nebudeme moci prožít tak, jak

jsme zvyklí. Byla by ale škoda na ně všechny rezignovat a nenechat si pomoci tím, co možné bude. Řada těchto věcí je možná vždy, jiné (snad krom hlasitého zpěvu roaráů) také nějak možné a dostupné budou, dá-li Bůh, i když ve skromnější formě. Adventní střídmost a soustředěnost budou naopak dosažitelné snadněji než jindy, protože nejspíš odpadnou mnohé z těch všech předvánočních večírků a besídek. A konečně i nucená jinakost letošního adventu sama je duchovní výzvou.

Zkusme se ale společně ještě na chvilku zaposlouchat do dnešních biblických čtení, do Božího slova a zeptejme se, co nám v něm Bůh právě pro letošní advent snad říká. Zaměříme se zejména čtení první z knihy proroka Izaiáše. Je z jeho třetí části, z takzvaného Tritoizaiáše, tedy z té části knihy, která vzniká až na konci babylónského vyhnanství.

V úryvku zazněla krásná kající modlitba: «Ty, Hospodine, jsi náš otec... Proč jsi dopustil, Hospodine, že jsme zbloudili z tvých cest, že nám ztvrdló srdce... Usmíř se... Kéž bys protrhl nebesa a sestoupil... Hle, ty ses rozhněval, protože jsme zhřešili, byli jsme v hříších stále... Zvadli jsme všichni jak listí, nepravosti nás unášely jak vítr... A přece, Hospodine, ty jsi náš otec! My hlína jsme – ty jsi nás hnětl, dílo tvé ruky jsme všichni». Jsou to slova, z nichž některá se stala součástí rozvinutí nejznámější adventní antifony „Rosu dejte, nebesa, shůry“ (*Rorate coeli desuper*) do adventního zpěvu o čtyřech slokách (v Kancionálu pod číslem 128). A je dobře, že dnes, na první neděli adventní zaznívá právě tento kající text, protože kajícnost je jedním z postojů člověka, který má zvláštní sílu jeho srdce příchodu Páně opravdu otevřít, někdy skutečně až dokořán. Kdyby tomu tak nebylo, kdyby to nebyla právě kajícnost, která připravuje cestu Páně k nám, tak by těsně před veřejným vystoupením Mesiáše nebyl vystoupil svatý Jan Křtitel, nehlásal by křest pokání a nevybízal by k obrácení. Kajícnost opravdu připravuje cesty Páně. Kajícnost činí srdce a život člověka „Boha schopným“, *capax Dei*, jak by řekli latinští otcové.

Přiznat si, že jsme hříšníky není nikdy příliš příjemné, v době, která je tak těžká a složitá jako ta nynější, možná ještě méně příjemnější. Ale možná jen na první pohled, možná jen povrchně se nám může zdát kajícnost tak nepříjemná. Přiznáme-li si upřímně, že jsme hříšníky, přiznáme si tím, že potřebujeme Boží milosrdenství, a máme naději se mu otevřít. Stáváme se připraveni a schopni je přijmout, a to je vždy oblažující. Přiznáme-li si, že jsme hříšníky, uvědomíme si, že i druzí, v nichž hříšníky tak často a tak rádi vidíme, potřebují milosrdenství, to Boží ale i naše. Milosrdenství k druhým nakonec vždy přináší radost i tomu, kdo je prokazuje. Přiznáme-li si tedy skutečně, že jsme hříšníky, máme prostě reálnou naději, naději hraničící s jistotou, že Boží milosrdenství skutečně zakusíme a že se sami snad milosrdnějšími staneme.

Kajícnost otevírá srdce Bohu, protože teprve hříšník touží po Božím milosrdném odpuštění a pomoci a tím Kristu, který přišel zachránit právě hříšníky, umožňuje přijít, odpustit a proměnit k lepšímu. Kajícnost otevírá srdce kajícího člověka i člověku druhému, spoluhříšníkovi, protože se dovede vžít do jeho slabostí, uvědomuje-li si tu svou, dovede se vžít do jeho potřeby být přijatý, cítí-li sám potřebu být přijat na milost.

Nebojme se proto kajícnosti, naopak tužme po ní, dejme jí v adventu prostor. Kajícnost sama je již dílem působení Boží milosti v nás, prvním dotekem, prvním příchodem Páně do našeho nitra i života. Tím dalším, hlubším a radostnějším je pak Boží odpuštění a proměna našeho srdce i života. Opravdu kající člověk nemůže být nakonec zlý, protože Bůh, který k němu skrze ni přichází, je dobrý. Proto je kajícnosti tolik potřeba.

Kéž i dnešní první čtení a třeba i zpěv adventní antifony se nám stanou ke kajícnosti pozváním, vpravdě Božím. Zvlášť letos, v době koronavirové. Ostatně velké pohromy v dějinách, ať už byly jakékoli, soudné lidi vždy nějak vedly k pravé kajícnosti ústící v pravou radost. Zní to paradoxně, ale Boží věci někdy – aspoň pro nás – paradoxní prostě jsou.